

Bibliaóra – 2023. március 07.

Előfóhász: „Tudjuk ugyanis, hogy a törvény lelki, én pedig testi vagyok: a bűn rabszolgája. Hiszen amit teszek, azt nem is értem, mert nem azt cselekszem, amit akarok, hanem azt teszem, amit gyűlölök (Róm 7, 14-15).” Ámen.

Ének: 269. dicséret: „Istenre bízom magamat...”

Előima:

Köszönjük Istenünk, drága jó Atyánk az Úr Jézus Krisztus által, hogy egyedül Te vagy az igazság. A Te kegyelmed jó nekünk, Téged, az Élőt dicsérünk és áldunk. Hálával a szívünkben jövünk, hogy mindent megköszönjünk Neked. Ezt a mai napot, reggeli csendességünket, mindennapi forgolódásainkat, mert tudjuk, hogy semmi sem a véletlen műve. Te vagy, Te voltál és Te lesz az, Aki hűséggel hordozod néped életét. Köszönjük, hogy áldásod ma is megnyugodott rajtunk. Kérünk, add, hogy ma is ezen a bibliaórán terjedjen a jóságod, reménységed, ajándékoz nekünk dús hitet, hogy Beléd kapaszkodva érezzük és lássuk, milyen értékeket hordoz az igaz, és mivel van tele a bűnös, gaz ember szíve a Példabeszédek könyve alapján. Vizsgáld meg kérünk hálaáldozatunkat is, miből és hogyan adunk Neked vissza. Mi az, ami jár, szerintünk, és mi az, ami a Tiéd az Ige szerint. Találj meg bennünket abban, amiben vagyunk, hogy életünk legyen és bővölködjünk. Áld meg közösségünket. Ámen.

Ószövetségi alapige: Példabeszédek könyve 11. fejezet 1-16. versei:

„A hamis mérleget utálja az Úr, de a pontos súlyt kedveli. Ha jön a kevélység, jön a szégyen is, a szerénységgel pedig bölcsesség jár együtt. A becsületeseket feddhetetlenség vezeti, de a hűtleneket elpusztítja romlottságuk. Nem használ a vagyon a harag napján, az igazság azonban megment a haláltól. A feddhetetlenek útját igazságuk egyengeti, de a bűnös elbukik bűnössége miatt. A becsületeseket megmenti igazságuk, de a hűtleneket rabul ejti saját mohóságuk. Ha meghal a bűnös ember, odatesz a reménysége, és odatesz az erősökhöz fűzött várakozása is. Az igaz megmenekül a nyomorúságból, helyére pedig a bűnös jut. Tönkreteszi szavaival felebarátját az elvetemült, de az igazak tudásuk által megmenekülnek. Vigad a város az igazak javán, és ujjong a bűnösök pusztulásán. A becsületesek áldása építi a várost, de a bűnösök szája romlásba dönti. Kigúnyolja felebarátját az esztelen, az értelmes ember pedig hallgat. A rágalmozó titkokat tár fel, de a hűséges lélek leplezi a dolgot. Vezetés nélkül elbukik a nép, de segítséget jelent, ha sok a tanácsadó. Igen rosszul jár, aki idegenért vállal kezességet, de biztonságban marad, aki gyűlöli a jótállást. A kedves asszony a tisztességhez ragaszkodik. Az erőszakos emberek a gazdagsághoz ragaszkodnak.”

Kedves testvérek az Úr Jézus Krisztusban!

Az igazság éltet, a gonoszság pusztít. Az igazak olyasmire vágnak, ami megegyezik az erkölcsi jóval, aminek a legmagasabb fokán nem más áll, mint maga az Úr és az Ő félelme. Ezért amit „élérnek”, azt tényleg jószág övezi. Amit a gonoszok remélnek, az az ő szemükben természetesen nem rossz, de végül is az Úr haragját vonja maga után.

1. vers

„Mérlegen a valóság...” – de nem Sváby Andrással, hanem a jó Istennel. Hasonlót a törvényben (III Móz 19,35) és a prófétáknál (Hós 12,8; Ám 8,5; Mik 6,11) is olvasunk. A zsidók mindent, amit eladásra szántak, megmértek. A lényeg mégis a hogyan. Az ezüstöt speciális súlyokkal mérték. Az arany semmivel sem volt mérhető. Kő súlyokat használtak, de akik át akarták verni a másikat, tehát csalók és rablók voltak, hamisított mérősúlyokat készítettek. A pontos mérősúlyok használata nemcsak akkor, de ma is erény. A hamis – vagy a jó mérték olyan bűn vagy erény, ami szemmel látható. Az Úr érti és látja a szív állapotát, amivel a másik emberhez közeledünk. Sokat enged meg magának a bűnös ember a szegényekkel szemben, de éppen ezért a törvény megítéli.

A következő „egysorosak” kétféle sorsot tárnak elénk: az igaz és a bűnös ember sorsa olyan, mint a kétélű kard. Védekezhet is vele az ember, de halálos kimenetelű is lehet a verseny. Nézzük hát ezeket a szóbeli megnyilvánulásokat, amelyek után bizony kemény pont van, lezárt valóság, nem pedig megkérdőjelezhető igazság.

2-8. vers

Aki büszke, szégyenkezhet. Aki alázatos, bölcs. Dicsőséget szerez magának az, aki kevélység helyett megtalálja az alázatos elixírjét. Nekünk van, aki alázatból, meghajlásból példát adott. Megmosta tanítványai lábait és szolgálni jött. Nem kimagasló eredményeket elérni, nem könyvek tömkelegét a másik elé helyezni, hanem szolgálni.

A becsületes egy nagyon nyílt kategória, gondoljunk csak József tetteire, vagy Dániel istenfélelméből fakadó életstílusára az idegenben. A hűtlen, akik között szintén találunk bőséges példát az Ószövetségben. Hámán, az, aki álnokság által felismerhető. Védjegye a bosszú. Címkéje a nagyravagyás. Többet akar, mint kapott, de a „megkapott”-ban is csak erényt és rangot lát, nem pedig lehetőséget. „Ment a hűtlen nehéz fejjel Visszamenne, de ő már nem kell Érzi, hálátlan lett sorsa Keserű könnye arcát mossa Arra gondol, őt ki szerette, Ha szerette, el mért engedte Vissza nem jön többé soha Bárcsak békén hagyták volna.” (Edda)

A vagyon: bolond gazdag (Lk 12,13-21), gazdag ifjú (Lk 18,18-30), a gazdag Lázárral szemben (Lk 16,19-31). Semmi sem használ a harag napján és az ítélet idején. A harag napja a végső elszámoltatás napja, a halállal van párhuzamba állítva. Haszontalanná válik, amit eddig legfőbbnek tartottak, ellenben megment az igazság, aminek sokszor a földi életben nincsen, vagy nem mindig van mérhető haszna. Mérem, méricskélem vagy elhiszem és elfogadom? Nagy kérdés a böjt kellős közepén. Mihez és Kihez ragaszkodom akkor, amikor látom a káprázatos életet, a lehetőséget. Az gondolkodik bölcsen, aki ennek a napnak a szemszögéből gyűjti a marandandó értékeket.

Az igazság útegyengető az életben. Sőt, az eredeti szövegben, egyedül az igazság által érjük el a kiegyenesített utat, mert azon Isten megengedi, hogy célba érjen az igaz. Hány út van előttünk, de vajon mind az életre visz. Keskeny út – széles út. Szoros kapu – tágas kapu. Jézus elmondja a lehetőségeket, hogy két út van előttünk. Az igaz is juthat szorult helyzetbe, a nyomorúság nem marad el, de valaki megmenekül, a valaki pedig a másik sorsára jut, tehát verembe esik. Amit ma talán jónak és szépnek, igaznak tartanak, az holnap helyet cserél. A helycserét maga az Úr eszközli. A haláltól nagyobb ítélő bíró nincs. A reménységet éppen ő veszi el, de Krisztusban a reménység nem szégyenít meg, mert Aki hisz, annak ellenére, hogy nem lát, él.

A közösségre gyakorolt hatásokról olvasunk. Város, nép, nemzet, hogyan áll és hogyan ismeri fel a becsületesek és az igazak szolgálatát, és mi látható a gonosz és bűnös ember szolgálatából egy közösségben.

9-14. vers

Az igazból tevékeny erő árad. Az igaz hallgatni is tud, de helyén mondott szót, a megfelelő beszédet el tudja mondani szeretetteljes hangnemben. Szavából árad az igazságszeretet. Minden nehézségből éppen ezáltal szabadul meg. A közösség éltető ereje az igazak jelenléte: építi várost, építi a gyülekezetet. A hamisak jelenléte éppen romba dönti azt. A hallgatás és helyén mondott szó értéke. A közösség fenntartója éppen az a bölcsesség, amit egyedül Isten mond. Mértékletes a beszédben, de Igét hirdető, szava építő, cselekvésre készítő, nem hangzatos, hanem tartalommal fűszerezett. Mindenkinek helyesen felelni csak sóval fűszerezett beszéd által lehet, ahogyan a Kolossébeliekhez írott levélben olvassuk. (Kol 4,6) A sótlan keresztyén nem fűszerez, az elsózott étel pedig ehetetlen, nem nyújt semmi féle tápértéket, megrágnak ugyan, de kiköpi. Szavaink súlya, drága testvérek. A közösségnek értékes beszédekre van szüksége, nem pletykára, hírek továbbadására, azok sarkított hírértékeket közvetítve. Az éltető szót kimondani nagy felelősség, de aki a másikat rágalmazza, gúnyolja, gáncsolja, bizony a halál gyermeke. Leplezetlen valóság mindenkinek a szája. Olvassuk csak el a nyelv

bűneit Jakab apostol levelében a 3. fejezetben, mi mindent találunk a saját számlánkra írva. Miből kell megtérnünk, amikor ajkunk csak beszél, mormol, mondja, szajkózza, ecseteli az okatlan módjára mindazt, amit lát, de ép ésszel fel nem fogja. Nagy kísértés mindannyiunk életében a beszéd. Vigyázzunk, hogy ajkunk ne vétkezzen az Úr ellen, mert Ő szól, mindnyájan elnémulunk. Ha Ő beszél, szívünk megremeg, de Jézus Szavában megleljük az örökkévalóság édességeit, hogy tudjuk honnan hová tartunk. Érjen bennünk ez az Ige, és hasson oda szívünkre, hogy beszédünk valóban értéket, szépet és csodát képviseljen elsősorban a belső szobánkban, de a világban is. A teljes emberi méltóság mindenkinek kijár, a kölcsönös tisztelet építi a kapcsolatokat. Nem kihordani kell a bűnöket, mások hibáit szánkra venni, hanem imádkozni a megjobbítás szándékáért ahhoz a Krisztushoz, Aki a kereszten nem magával törődött, hanem Atyjához így fohászokodott: *„Atyám, bocsásd meg neki, mert nem tudják, hogy mit cselekszenek (Lk 23, 32-43).”* Nem beszélni a hibákról, hanem Isten előtt meglátni a saját hibáimat, és a Máté evangéliuma 7,1-5 alapján cselekedni.

15. vers

Az idegen és a jövevény befogadása az igazi vendégszeretet jele volt Izráelben. Már Ábrahám megvendégelte az idegenből érkezőket, és ezt írta elő a Mózesi törvény is, de kezeskedni és kezességet vállalni nagyon nehéz. Ami egyedül Kezesünk, Aki egész életével, halálával, feltámadásával, mennybemenetelével értünk kezeskedett, maga Jézus. Drága Kezesünk, igaz Barátunk, valós értékeket képvisel, az életet munkálja. Mi nem vagyunk erre képesek, de az Ige sem kéri tőlünk, hogy a szívek és a vesék vizsgálói legyünk. Az maga az Úr. A pogányok életében ez a pogány istenek előtti szerződésnek felel meg. Az ókorban nagyon is dívott. Sokan vállaltak kezességet. Ma már ez nagyon kiveszőben van, mert az emberek még a saját terhüket is nehezen cipelik, nemhogy még a másét. Senki sem vesz a nyakába koloncot. Jézus ellenben vállalt kezes (RÉ 360. dicséret 4. verse); Ő a kezes, Aki a bűn díját fizette s szenvedte testében; (RÉ 324. dicséret 2. verse). Keresztesi József (1748-1812) pedig azért fohászokodik énekelt imádságában: „Légy kezesünk, védj bennünket; [...]...Lelkünket, ó, szerelmesünk, Hű kezesünk, magadhoz fogadd...” (RÉ 359. dicséret 4-5. versei)

16.vers

Van azonban asszony, akinek nemes lelke és a család becsülete fontos. Nem leépíti, hanem felhúzza a sajátjait. Az asszony, akinek a szavára a közösségben adnak. Az asszony, aki szolgál. Az asszony, akinek megbecsült helye van a társadalomban anyaként, feleségként, gyepelőt tartóként, visszahúzó erőként, de támogató és erősítő, bizalomgerjesztő magatartásával tud ösztönözni is. Nagyon fontos az asszonyok szerepe az ókorban, amikor a férfiak bizony sok esetben önzőek, becsvágyók és hatalomittasak voltak. A derék asszony az igazi kincs. (ld.

Péld 31,10-31) Tisztelet és becsület övezi az ilyen asszonyt. Például Kanizsai Dorottya, Lorántffy Zsuzsanna, Andrássy Franciska és gyülekezetünkben melyik asszonyra illik ez a leírás?

Közének: 68. zsoltár 3. verse: „Ő előtte vígadjatok,...”

Újszövetségi alapige: Lukács evangéliuma 21. rész,1-4. versei:

„Amikor Jézus feltekintett, látta, amint a gazdagok áldozati ajándékaikat a perselybe dobják. Észrevett egy szegény özvegyasszonyt is, aki két fillért dobott abba, és így szólt: Bizony mondom nektek, hogy ez a szegény özvegyasszony mindenkinél többet dobott a perselybe. Azok ugyanis mind a feleslegükből dobtak az áldozati ajándékokhoz, ő azonban szegénységéből mindent beledobott, amije volt, az egész vagyonát.”

Kedves testvérek az Úr Jézus Krisztusban!

Jézus, mint Tanító ott ül a templomudvarban. A zsidó hagyomány szerint 13 kosszarv alakú persely volt a jeruzsálemi templomban az Úr ládája előtt: *„Így vitte el Dávid és Izráel egész háza az Úr ládáját örömrivalgással és kürtzengéssel (IISám 6,15).”* Ezek az önkéntes adakozást szolgálták. Ajándékok minden fajta áldozatért. Önkéntes adakozás formája volt ez de aki meghatározott összeggel érkezett, akik bizonyos céllal jöttek, azok nem a perselybe dobták adományukat, hanem a papoktól vásárolták azokat, akik szolgálatot teljesítettek a templomban.

Bizonyos reteszbe bizonyos értékű adományt kellett behelyezni. Ezt lehetett megfigyelni és értékelni és bizony nagyon előjött az éles ellentét a gazdagok és szegények között.

Jézus pedig éppen ezzel zárja az előző fejezetet, ahol az írástudók kapzsiságát aláhúzza: *„akik felemésztik az özvegyek házát... (Lk 20,47).”* Fű alatt, titokban bizony kihasználták ezt a védtelen csoportot arra, hogy önös érdekeiket képviseljék. A szegénység teológiája Izráelben is nagy volt, nem hiába az özvegy és az árva Isten örök témája az Ószövetségben. A védtelenek védelme Isten ügye, és aki ennek a szöges ellentétjét cselekszi annak szembe kell nézni azzal, hogy minél több a képmutatás, annál keményebb lesz az ítélet.

Ma az özvegyek sorsáról ír a Szentírás. Jézus érzékenyít bennünket. Jézus ott ül, ahová éppen az özvegyek és az árvák nagy számban jönnek. Vegyes társaság érkezik Isten hajlékába, és ahányan vagyunk annyi félét képviselünk még a persely előtt is. Jézus feltekint, de milyen képes beszéd ez. Feltekint, hogy lásson, és mit lát, özvegyeink adakozókészségét és a pénzes zsákok fukarságát. Kemény beszéd ez.

Jézus jól figyel, csak sokszor mi nem vesszük. Jézus feltekint, de vajon velünk mi van. Úgy tekint fel Jézus, mint minden özvegy és árva. Ők tudják igazán, hogy

mit jelent élő hittel, szent reménységgel élni. Ők tudják igazán, hogy mit jelent bizalommal járulni Isten házába. Ők tudják igazán, hogy hol lakik a mennyei Atya és mit jelent az ő gazdag kijelentése, drága Igéje, üzenete, bátorító szava, megtartó kegyelme. Nézzünk csak végig padsorainkban. Egyedülálló özvegyek tarkítják közösségeinket. Özvegyek, akiket Isten hordoz, az Úr erősít, megtart és megőriz.

Jézus pedig az alapján ítél, kinek milyen volt. Mindig fontos a hozzáállás. Mindig fontos a jóindulat a készség, a szívesség és a jóság. Nem az értéken van a hangsúly. Jól figyelj, ma Jézus fürkészésének eredményét megosztja azokkal, akik Vele közösséget alkotnak és vállalnak. Jézus feltekint és tekintette a perselyre szűkül. Néz, és azt várja, hogy a többiek is feltekintsenek. De nem. Ki az, aki feltekint Jézussal együtt? Az özvegyasszony. A pénzes zsákok között található egy egyszerű asszony. A kapzsik nagyobb összegekkel érkeznek, szinte vásárolnak és versenyeznek a templomajtóban, ki kínál többet, de az özvegyasszony nem ácsorog, szinte észrevétlenül, a mások szemében semmit, de neki az a minden, őszintén és tisztán Istennek szánja. Kétfillér: A legkisebb fizetési eszköz Izráelben, amit abban az időben használtak. Szerény ajándék, de ez a mindene. „Mindene, ami volt.” Két fillért ad, amit azt is jelenti, hogy adhatott volna kevesebbet is. Két fillérje volt, és mindkettőt Isten országának növekedésére és építésére szánta. Isten szemében, drága testvérek, többet ér a kevés, mint a sok. A nagyobb ajándékot, ha összehasonlítjuk a teljes vagyonnal, az eltörpül mellette. Nem a nagyság, hanem a hozzáállás értéke a lényeges. Az az asszony, aki mindent odaad, élő példája annak, hogy Isten gondoskodására való ráhagyatkozás lényegesebb az életében, mint a visszatartott, magánál megtartott pénz. Az asszony nem tart vissza semmit, mindent Istennek ajándékoz, mert tudja, hogy többet kap annál, mit sem maga adhat.

Jézus érzékenyít a könyörtelen világban, vedd észre, hogy mid van és vedd észre, hogy mit adsz az Úrnak. Tárd fel az Úr előtt, hogy mid van, és öntsd ki szíved Isten előtt. Ajándékozd meg Őt mindeneddel. „*Szeresd az Urat, a te Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből és teljes elmédből (Mt 22,37).*” Jézus pedig hozzáteszi ennek az özvegyasszonynak a példájával, és teljes erődből, vagyis teljes pénztárcáddal. Gazdálkodj okosan Isten előtt!

Utóima: Akit a Lélek indít, fohászkodjon az elhangzottakért.

Úri ima: Mi Atyánk...

Áldás: „Legyen velünk Istenünk, az Úr, ahogyan őseinkkel volt. Ne hagyjon el bennünket, és ne vessen el magától (IKir 8,57)!” Ámen.

Ének: 261. dicséret: „Kegyelmes Isten, kinek kezében...”